

EURÓPSKY DOZORNÝ ÚRADNÍK PRE OCHRANU ÚDAJOV

Stanovisko európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov k návrhu nariadenia Rady o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti (KOM(2005) 649, konečné znenie)

(2006/C 242/14)

EURÓPSKY DOZORNÝ ÚRADNÍK PRE OCHRANU ÚDAJOV,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, a najmä na jej článok 286,

so zreteľom na Chartu základných práv Európskej únie, a najmä na jej článok 8,

so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 95/46/ES z 24. októbra 1995 o ochrane fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov a o voľnom pohybe týchto údajov,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 45/2001 z 18. decembra 2000 o ochrane jednotlivcov so zreteľom na spracovanie osobných údajov inštitúciami a orgánmi Spoločenstva a o voľnom pohybe takýchto údajov, a najmä na jeho článok 41,

so zreteľom na žiadosť o stanovisko v súlade s článkom 28 ods. 2 nariadenia (ES) č. 45/2001, ktorá bola 29. marca 2006 prijatá od Komisie,

PRIJAL TOTO STANOVISKO:

I. Úvod

Porada s EDPS

1. Návrh nariadenia Rady o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti bol Komisiou 29. marca 2006 EDPS zaslaný listom. Podľa EDPS by sa toto stanovisko malo uviesť v preambule nariadenia.

Návrh vo svojom kontexte

2. EDPS víta tento návrh v rozsahu, v ktorom má za cieľ uľahčiť vymáhanie cezhraničných pohľadávok na výživné v rámci EÚ. Návrh má široký rozsah pôsobnosti vzhľadom na to, že rieši otázky súvisiace s právomocou, rozhodným právom, uznávaním, výkonom rozhodnutí a spoluprácou. Toto stanovisko sa obmedzí na ustanovenia s dosahom na ochranu osobných údajov, najmä na tie, ktoré súvisia

so spoluprácou a výmenou informácií, ktoré umožňujú lokalizovať dlžníka a zistiť jeho majetok a tie, ktoré sa týkajú veriteľa (kapitola VIII a príloha V).

3. Návrh najmä predpokladá určenie vnútroštátnych ústredných orgánov pre uľahčenie vymáhania pohľadávok na výživné prostredníctvom výmeny relevantných informácií. EDPS súhlasí s tým, že výmena osobných údajov bude možná v rozsahu, ktorý je potrebný na lokalizáciu dlžníkov a zistenie ich majetku a príjmov, za súčasného úplného dodržiavania požiadaviek, ktoré vyplývajú zo smernice 95/46/ES o ochrane fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov (odôvodnenie 21). EDPS preto víta odkaz (odôvodnenie 22) na rešpektovanie súkromného a rodinného života a ochranu osobných údajov, ako sú ustanovené v článkoch 7 a 8 Charty základných práv Európskej únie.

4. Návrh najmä ustanovuje mechanizmus výmeny informácií o dlžníkovi a veriteľovi výživného s cieľom uľahčenia stanovenia a vymáhania pohľadávok na výživné. Na tento účel sa určia vnútroštátne ústredné orgány, aby sa zaoberali žiadosťami o informácie predložené vnútroštátnym súdnym orgánom (iných členských štátov) a zbierali osobné údaje z rôznych vnútroštátnych správnych a iných orgánov s cieľom vybavenia týchto žiadostí. Bežný postup bude vyzeráť takto: veriteľ podá na súde žiadosť; vnútroštátny ústredný orgán na žiadosť súdu zašle žiadosť ústredným orgánom dožadovaného členského štátu (prostredníctvom osobitného formulára uvedeného v prílohe V); ústredné orgány dožadovaného členského štátu zhromaždia požadované informácie a odpovedia dožadujúcemu ústrednému orgánu, ktorý potom poskytne informácie dožadujúcemu súdu.

5. EDPS v tomto stanovisku podporí rešpektovanie základného práva na ochranu osobných údajov pri zabezpečení účinnosti navrhovaných mechanizmov zameraných na uľahčovanie vymáhania cezhraničných pohľadávok na výživné.

6. V tejto súvislosti je najprv potrebné prostredníctvom analýzy relevantných špecifík vyživovacej povinnosti analyzovať kontext návrhu. Predovšetkým vyživovacia povinnosť je veľmi zložitá, keďže zahŕňa množstvo situácií: pohľadávky sa môžu týkať detí, manželov alebo rozvedených manželov, dokonca aj rodičov či starých rodičov. Pohľadávky na výživné navyše vychádzajú z neustále sa meniacich a dynamických situácií a môžu sa spravovať súkromnoprávnymi aj verejnoprávnymi stranami⁽¹⁾.

7. Táto zložitosť potvrdená v posúdení vplyvu Komisie⁽²⁾ sa ešte zvýši, ak sa vezmú do úvahy obrovské rozdiely existujúce v tejto oblasti medzi 25 členskými štátmi. Hmotnoprávne aj procesnoprávne predpisy sa skutočne veľmi líšia v otázkach súvisiacich s určením vyživovacej povinnosti, jej posúdením a trvaním, vyšetrovacími právomocami súdov, atď.

8. Rozmanitosť vyživovacej povinnosti je už zohľadnená v niektorých ustanoveniach návrhu. Napríklad odôvodnenie 11 a článok 4 ods. 4 konkrétne odkazujú na vyživovaciu povinnosť voči maloletému dieťaťu, zatiaľ čo odôvodnenie 17 a článok 15 rozlišujú medzi povinnosťou voči deťom, zraniteľným dospelým, manželovi a bývalým manželom a inými vyživovacími povinnosťami.

9. Uvedené úvahy je potrebné vziať do úvahy tiež pri riešení otázok, ktoré sa týkajú ochrany osobných údajov, najmä pri hodnotení proporcionality výmeny informácií. Rôzne druhy vyživovacej povinnosti skutočne môžu znamenať rôzne právomoci vnútroštátnych súdov, pokiaľ ide o požadované informácie, a môžu tiež určovať, ktoré druhy osobných údajov možno spracúvať a vymieňať v konkrétnom prípade. Toto je ešte dôležitejšie, ak si uvedomíme, že tento návrh nemá za cieľ harmonizovať vnútroštátne predpisy členských štátov o vyživovacej povinnosti.

Volba centralizovaného systému

10. Ako už bolo spomenuté, návrh predpokladá systém, ktorým by sa informácie vymieňali skôr nepriamo prostredníctvom vnútroštátnych ústredných orgánov, než priamo súdmi. Z pohľadu ochrany údajov táto voľba nie je neutrálnou a mala by sa náležite odôvodniť. Dodatočné prenosy informácií medzi súdmi a ústrednými orgánmi ako aj dočasné ukladanie informácií ústrednými orgánmi skutočne zvýšia riziko pre ochranu údajov.

⁽¹⁾ Odkaz na výživné vyplácané orgánmi verejnej moci možno nájsť v článku 16 návrhu.

⁽²⁾ Pracovný dokument útvarov Komisie – Posúdenie vplyvu, z 15. decembra 2005, str. 4 – 5.

11. EDPS sa domnieva, že Komisia by pri zvažovaní niekoľkých možností politiky mala osobitne a podrobnejšie zvážiť – ako vo svojej predbežnej štúdiu o posúdení vplyvu, tak pri vypracúvaní návrhu – vplyv každej možnosti, ktorá prichádza do úvahy, na ochranu osobných údajov a možné záruky. Pokiaľ ide o tento návrh je najmä dôležité, aby ustanovenia, ktorými sa upravuje činnosť ústredných orgánov, presne vymedzili ich úlohy a jasne definovali fungovanie systému.

II. Vzťah k súčasnému právnemu rámcu ochrany údajov

12. EDPS poznamenáva, že by súčasný návrh mal brať do úvahy nielen zložitosť vnútroštátnych ustanovení o vyživovacej povinnosti, ale aj zabezpečiť úplnú zhodu s existujúcimi vnútroštátnymi právnymi predpismi o ochrane osobných údajov prijatými podľa smernice 95/46/ES.

13. Návrh skutočne ustanovuje prístup vnútroštátnych ústredných orgánov k osobným údajom v držbe rôznych vnútroštátnych správnych a iných orgánov. Tieto osobné údaje, ktoré zozbierali rôzne orgány na iné účely ako vymáhanie pohľadávok na výživné, zhromaždia vnútroštátne ústredné orgány a potom zašlú dožadujúcemu súdному orgánu členského štátu prostredníctvom určeného ústredného orgánu uvedeného členského štátu. Z hľadiska ochrany údajov sú s tým spojené rôzne druhy problémov: zmena v účele spracovania, právne základy pre spracovanie vnútroštátnymi ústrednými orgánmi a vymedzenie pravidiel ochrany údajov uplatniteľných na ďalšie spracovanie súdnymi orgánmi.

Zmena v účele spracovania

14. Jednou zo základných zásad ochrany osobných údajov je zásada obmedzenia účelu. Podľa tejto zásady skutočne musia byť osobné údaje „zhromaždené na špecifikované, explicitné a zákonné účely a nebudú sa ďalej spracovávať spôsobmi, ktoré nie sú zlučiteľné s týmito účelmi“ (článok 6 ods. 1 smernice 95/46/ES).

15. Zmenu v účele, pre ktorý sa osobné údaje spracúvajú, by však bolo možné odôvodniť v zmysle článku 13 smernice 95/46/ES, ktorý ustanovuje určité výnimky z tejto všeobecnej zásady. Článkom 13 ods. 1 písm. f) (výkon oficiálneho orgánu) alebo písm. g) (ochrana osoby pracujúcej s údajmi alebo práv a slobôd ostatných) by sa v tomto prípade mohla odôvodniť najmä výnimka zo zásady obmedzenia účelu a by sa mohlo umožniť týmto vnútroštátnym správnym a iným orgánom zasielať požadované osobné údaje vnútroštátnemu ústrednému orgánu.

16. Článok 13 uvedenej smernice predsa len vyžaduje, aby tieto výnimky boli potrebné a založené na legislatívnom nástroji. Toto znamená, že buď sa navrhované nariadenie v zmysle svojej priamej uplatniteľnosti bude považovať za postačujúce pre splnenie požiadaviek článku 13, alebo členské štáty budú musieť prijať osobitný právny predpis. V každom prípade EDPS dôrazne odporúča, aby návrh ustanovil výslovnú a jasnú povinnosť príslušným vnútroštátnym správnym a iným orgánom poskytovať vnútroštátnym ústredným orgánom požadované informácie. Toto by zabezpečilo, že prenos osobných údajov vnútroštátnymi správnymi orgánmi vnútroštátnym ústredným orgánom by bol jasne potrebný pre splnenie právnej povinnosti uloženej príslušným vnútroštátnym správnym orgánom a teda založenej na článku 7 písm. c) smernice 95/46/ES.

Právny základ pre spracovanie osobných údajov vnútroštátnymi ústrednými orgánmi

17. Podobné úvahy treba vykonať vo vzťahu k právnemu základu, na ktorom je založené spracúvanie osobných údajov vnútroštátnymi ústrednými orgánmi. Určenie alebo vytvorenie týchto orgánov podľa návrhu bude skutočne znamenať, že budú zbierať, organizovať a ďalej prenášať osobné údaje.

18. Spracúvanie osobných údajov vnútroštátnymi ústrednými orgánmi by mohlo byť založené na článku 7 písm. c) alebo e) smernice 95/46/ES, keďže by toto spracúvanie bolo potrebné pre splnenie právnych povinností (ustanovených návrhom) uložených vnútroštátnym ústredným orgánom alebo na výkon verejnej úlohy, ktorou boli poverené.

Spracúvanie súdnymi orgánmi a uplatniteľnosť smernice 95/46/ES

19. Pokiaľ ide o ďalšie spracúvanie súdnymi orgánmi, do úvahy by sa mal vziať právny základ nariadenia. Články 61 a 67 ZES boli prenesené do rámca Zmluvy o ES Amsterdamskou zmluvou. Toto znamená, že rozsah uplatňovania smernice 95/46/ES, ktorý vylučuje aktivity spadajúce mimo právo Spoločenstva, pokrýva túto oblasť len od nadobudnutia platnosti Amsterdamskej zmluvy. Keďže táto oblasť nebola pokrytá smernicou v čase jej prijatia, je pravdepodobné, že nie všetky štáty úplne vykonali pravidlá ochrany údajov, pokiaľ ide o aktivity civilných súdnych orgánov: harmonizácia vnútroštátneho práva ochrany údajov najmä v tejto oblasti nie je zďaleka ukončená. Súdny dvor potvrdil vo veci *Österreichischer Rundfunk* ⁽¹⁾, že smernica 95/46/ES má široký rozsah pôsobnosti a že je možné akceptovať len osobitné výnimky z jej základných zásad. Súd navyše ustanovil zoznam kritérií, ktoré sú relevantné

⁽¹⁾ Rozsudok z 20. mája 2003 v spojených veciach C-465/00, C-138/01 a C-139/01.

aj vo vzťahu k tomuto návrhu. Súd najmä rozhodol, že zásah do súkromného života, akým je výnimka zo zásad ochrany údajov z dôvodu verejného záujmu, by mal byť primeraný, potrebný, ustanovený právom a predvídateľný.

20. EDPS poznamenáva, že by bolo veľmi žiaduce výslovne vyjasniť plnú uplatniteľnosť pravidiel ochrany údajov, ktoré vyplývajú zo smernice 95/46/ES. Toto by sa dalo urobiť vložením osobitného odseku do článku 48, ktorý sa zaoberá vzťahom a možnými konfliktmi s inými nástrojmi Spoločenstva, ale nespomína smernicu 95/46/ES.

Právny základ návrhu

21. Navrhovaný právny základ poskytuje príležitosť zopakovať niektoré pripomienky vznesené v predchádzajúcich stanoviskách ⁽²⁾.

22. Po prvé právny základ umožňuje Rade rozhodnúť o zmene postupu v tejto oblasti z jednomyselného na postup spolupostupovania. EDPS opätovne vyjadruje, že dáva prednosť postupom spolupostupovania, ktorý môže lepšie zabezpečiť plnú zainteresovanosť všetkých inštitúcií a úplné zohľadňovanie základného práva na ochranu osobných údajov.

23. Po druhé má Súdny dvor podľa článku 68 ZEÚ v tejto oblasti stále obmedzené právomoci, najmä pokiaľ ide o rozhodovanie o prejudiciálnych otázkach. Toto si vyžaduje ešte väčšiu presnosť pri navrhovaní ustanovení tohto návrhu tiež vo vzťahu k otázkam týkajúcim sa ochrany osobných údajov, aby sa zabezpečilo jednotné uplatňovanie navrhovaného nariadenia.

Možné budúce výmeny osobných údajov s tretími krajinami

24. Súčasný návrh neustanovuje výmeny osobných údajov s tretími krajinami, ale medzinárodná spolupráca sa výslovne predpokladá v dôvodovej správe. V tejto súvislosti je užitočné pripomenúť prebiehajúce rokovania o novom komplexnom dohovore Haagskej konferencie medzinárodného práva súkromného o medzinárodnom vymáhaní výživného.

25. Je samozrejmé, že táto medzinárodná spolupráca pravdepodobne ustanoví mechanizmus výmen osobných údajov s tretími krajinami. V tomto ohľade by EDPS rád opäť zdôraznil, že tieto výmeny by mali byť umožnené, len ak tretia krajina zabezpečí primeranú úroveň ochrany osobných údajov alebo ak prenos bude spadať do rozsahu jednej z výnimiek ustanovených smernicou 95/46/ES.

⁽²⁾ Stanovisko k uchovávaniu údajov z 26. septembra 2005, bod 42; Stanovisko k ochrane údajov v tretom pilieri z 19. decembra 2005, bod 11; Stanovisko k Schengenskému informačnému systému II. generácie z 19. októbra 2005, ods. 9.

III. Obmedzenie účelu

26. V súvislosti s týmto návrhom je potrebné venovať osobitnú pozornosť základnej zásade obmedzenia účelu.
27. Zatiaľ čo ústredným vnútroštátnym orgánom a vnútroštátnym súdom musí byť umožnené riadne vykonávať ich úlohy prostredníctvom relevantných informácií na účely ulahčenia výkonu pohľadávok na výživné, tieto informácie nesmú byť použité na nezlučiteľné účely.
28. V súčasnom znení sa vymedzením a obmedzením účelu zaoberajú články 44 a 46.
29. Článok 44 ustanovuje osobitné účely, na ktoré vnútroštátne správne a iné orgány môžu poskytovať informácie príslušným ústredným orgánom: na zistenie miesta pobytu dlžníka; na zhodnotenie majetku dlžníka; na identifikáciu zamestnávateľa dlžníka a identifikáciu bankových účtov dlžníka.
30. EDPS zdôrazňuje, že úplné a presné vymedzenie účelu, na ktorý sa osobné údaje spracúvajú, je najdôležitejšie. V tomto ohľade musí byť lepšie vymedzený účel „zistenie miesta pobytu dlžníka“. Na účely vyživovacej povinnosti sa musí zistenie miesta pobytu dlžníka skutočne chápať ako odkaz na miesto pobytu s určitým stupňom stability (t. j. miesto pobytu, centrum záujmov, bydlisko, miesto výkonu práce) – ako je vymedzené v prílohe V, ktorá odkazuje na adresu dlžníka – než na miesto pobytu dlžníka v konkrétnom časovom okamihu (ako je napr. dočasná lokalizácia prostredníctvom geolokalizácie alebo údajov GPRS). Použitie naposledy spomenutých údajov treba vylúčiť. Navyše objasnenie pojmu „miesto pobytu“ by tiež pomohlo ohraničiť druhy osobných údajov, ktoré možno spracúvať podľa tohto návrhu (pozri nižšie, body 35 – 37).
31. EDPS okrem toho zdôrazňuje, že návrh tiež ustanovuje možnosť výmeny osobných údajov týkajúcich sa veriteľa (pozri článok 41 ods. 1 písm. a) bod i)). EDPS predpokladá, že tento druh informácií sa zbiera a spracúva s cieľom posúdenia finančnej spôsobilosti veriteľa, ktorá môže byť v určitých prípadoch relevantná pre zhodnotenie pohľadávky na výživné. V každom prípade je dôležité, aby sa v návrhu presne a výslovne vymedzili tiež účely, na ktoré sa spracúvajú údaje o veriteľovi.
32. EDPS víta článok 46 a najmä jeho odsek 2, ktorý sa týka ďalšieho použitia informácií zozbieraných vnútroštátnymi ústrednými orgánmi. Ustanovenie skutočne objasňuje, že informácie prenášané ústrednými orgánmi súdom môže použiť len súd a to len na ulahčenie vymáhania pohľadávok na výživné. Možnosť zaslania týchto informácií

orgánom, ktoré majú na starosti doručovanie písomností, alebo príslušným orgánom, ktoré majú na starosti výkon rozhodnutia, je tiež primeraná.

IV. Potrebnosť a primeranosť spracovaných osobných údajov

33. Podľa smernice 95/46/ES musia byť osobné údaje „adekvátne, relevantné a nie neprimerané vo vzťahu k účelom, pre ktoré sú zhromažďované a/alebo ďalej spracované“ (článok 6 ods. 1 písm. c)). Ďalej ich spracúvanie musí byť potrebné okrem iného z dôvodu vyhovievania právnomu záväzku alebo splnenia úlohy vykonávanej vo verejnom záujme alebo vykonávania verejnej moci (článok 7 písm. c) a e)).
34. Súčasný návrh naopak vymedzuje minimálny obsah informácií, ku ktorým sa poskytne ústredným orgánom prístup, prostredníctvom nevyčerpávajúceho zoznamu vnútroštátnych správnych a iných orgánov. Článok 44 ods. 2 ustanovuje, že informácie musia obsahovať „aspoň“ informácie v držbe správnych a iných orgánov, ktoré sú v členských štátoch zodpovedné za: dane a poplatky; sociálne zabezpečenie; registre obyvateľstva; katastre nehnuteľností, registráciu motorových vozidiel a centrálnu banku.
35. EDPS zdôrazňuje potrebu presnejšieho vymedzenia druhu osobných údajov, ktoré možno spracúvať podľa tohto nariadenia, ako aj orgánov, do ktorých databáz možno mať prístup.
36. Najprv by sa mali obmedziť druhy osobných údajov, ku ktorým možno mať prístup podľa navrhovaného nariadenia. Článok 44 ods. 2 by mal ustanoviť skôr dobre vymedzený maximálny než len minimálny limit pre množstvo informácií, ku ktorým možno mať prístup. Preto EDPS v súlade s uvedeným odporúča zmeniť článok 44 ods. 2 buď vypustením slova „aspoň“ alebo ustanovením ďalších obmedzení pre informácie, ktoré možno poskytovať podľa navrhovaného nariadenia.
37. Obmedzenie sa nemusí týkať len orgánov, ale tiež druhov údajov, ktoré možno spracúvať. Osobné údaje v držbe orgánov uvedených v súčasnom návrhu sa môžu skutočne veľmi líšiť v závislosti od členského štátu. V niektorých členských štátoch môžu napríklad registre obyvateľstva dokonca obsahovať odtlačky prstov. Vzhľadom na rastúce vzájomné prepojenie databáz navyše možno o orgánoch verejnej moci povedať, že majú „v držbe“ stále rastúci objem osobných údajov, ktoré niekedy pochádzajú z databáz pod kontrolou iných orgánov verejnej moci alebo súkromných strán⁽¹⁾.

(1) Pozri Stanovisko EDPS o výmene informácií na základe zásady dostupnosti z 28. februára 2006, body 23-27.

38. Iná významná obava súvisí s osobitnými kategóriami údajov. Súčasný návrh môže viesť k zberu citlivých údajov. Napríklad informácie poskytnuté inštitúciami sociálneho zabezpečenia môžu v niektorých prípadoch prezradiť príslušnosť k odborom alebo zdravotný stav. Tieto osobné údaje nie sú len citlivé, ale v niektorých prípadoch sú na uľahčenie výkonu pohľadávok na výživné nepotrebné. Preto spracúvanie citlivých údajov by malo byť podľa článku 8 smernice 95/46/ES v zásade vylúčené. V tých prípadoch, kde spracúvanie relevantných citlivých údajov je potrebné z dôvodov závažného verejného záujmu, však vnútroštátne právo alebo rozhodnutie dozorného orgánu môže ustanoviť výnimky zo všeobecného zákazu, pod podmienkou poskytnutia vhodných bezpečnostných opatrení (článok 8 ods. 4 smernice 95/46/ES).
39. Súčasnú vymedzenie druhov osobných údajov, ku ktorým môžu mať prístup ústredné orgány, je tak všeobecné, že dokonca ponecháva priestor pre spracúvanie biometrických údajov, ako sú odtlačky prstov alebo údaje DNA v takých prípadoch, keď sú tieto údaje v držbe vnútroštátnych správnych orgánov uvedených v článku 44 ods. 2. Ako už EDPS poukázal v iných stanoviskách⁽¹⁾, spracúvanie týchto druhov údajov, ktoré možno použiť na zistenie miesta pobytu/totožnosti osoby, môže znamenať osobitné riziká a v niektorých prípadoch môže prezradiť citlivé informácie o subjekte údajov. Preto sa EDPS domnieva, že spracúvanie biometrických údajov, ktoré sa napríklad môžu považovať za prijateľné pre stanovenie rodičovstva, by bolo neprimerané na účely výkonu výživovacej povinnosti a preto by sa nemalo umožniť.
40. Po druhé na základe zásady proporcionality by sa malo od prípadu k prípadu určiť, ktoré osobné údaje by sa mali spracovávať v konkrétnom prípade v rámci rozsahu potenciálne dostupných informácií. Vnútroštátnym ústredným orgánom a súdom by sa malo umožniť spracovávať osobné údaje len v rozsahu, ktorý je potrebný v konkrétnom prípade na účely uľahčenia výkonu výživovacej povinnosti⁽²⁾.
41. EDPS by preto odporúčal zdôraznenie tohto testu proporcionality v článku 44 ods. 1 nahradením slovného spojenia „informácie, ktoré môžu uľahčiť“ spojením „informácie potrebné na uľahčenie v konkrétnom prípade“.
42. V iných ustanoveniach je zásada proporcionality už riadne zohľadnená. Príklad možno nájsť v článku 45, podľa ktorého súd môže v akomkoľvek okamihu žiadať infor-

mácie na zistenie miesta pobytu dlžníka, t. j. informácie, ktoré sú bezpodmienečne nevyhnutné na začatie súdneho konania, zatiaľ čo iné osobné údaje možno požadovať len na základe rozhodnutia vydaného vo veci súvisiacej s výživovou povinnosťou.

43. EDPS by tiež rád upozornil zákonodarcu na skutočnosť, že ako už bolo spomenuté, navrhované nariadenie nie je obmedzené na vymáhanie pohľadávok na výživné pre deti, ale sa tiež vzťahuje na pohľadávky na výživné pre manželov alebo bývalých manželov a na výživné pre rodičov alebo starých rodičov.
44. Vzhľadom na uvedené EDPS zdôrazňuje, že každý druh výživovacej povinnosti si môže vyžadovať rôznu vyváženosť záujmov a teda určenie, do akej miery je spracúvanie osobných údajov v konkrétnom prípade primerané.

V. Proporcionalita dôb uchovávaní

45. Podľa článku 6 písm. e) smernice 95/46/ES sa osobné údaje musia uchovávať len počas doby nevyhnutnej na účely, na ktoré sa zbierajú alebo ďalej spracúvajú. Proporcionalita je preto základnou zásadou aj pre stanovenie doby, počas ktorej sa osobné údaje uchovávajú.
46. Pokiaľ ide o uchovávanie ústrednými orgánmi, EDPS víta článok 46 ods. 1, podľa ktorého sa informácie po ich zaslaní súdu odstraňujú.
47. Pokiaľ ide o uchovávanie príslušnými orgánmi, ktoré majú na starosti doručovanie písomností alebo majú na starosti výkon rozhodnutia (článok 46 ods. 2), EDPS navrhuje, aby sa slovné spojenie „po jej použití“ nahradilo odkazom na čas potrebný pre príslušné orgány na splnenie úloh spojených s účelmi, na ktoré sa informácie zbierajú.
48. Tiež vzhľadom na uchovávanie súdnymi orgánmi EDPS argumentuje, že informácie musia byť dostupné tak dlho, ako je to potrebné na účely, na ktoré sa zbierajú alebo ďalej spracúvajú. V prípade výživovacích povinností informácie v niektorých prípadoch budú pravdepodobne potrebné počas relatívne dlhšej doby, aby mal sudca možnosť periodicky hodnotiť trvanie právnych dôvodov pre uloženie výživovacej povinnosti aj náležite určiť primeranú výšku tejto povinnosti. Podľa informácií poskytnutých Komisiou sa v EÚ pohľadávka na výživné vypláca v priemere 8 rokov⁽³⁾.

(1) Stanovisko k Schengenskému informačnému systému II. generácie z 19. októbra 2005, bod 4.1; Stanovisko k Vízovému informačnému systému z 23. marca 2005, bod 3.4.

(2) Toto sa tiež týka osobných údajov poskytovaných dožadujúcim súdom s cieľom identifikácie dotknutého dlžníka, ako je ustanovené v bode 4.1 prílohy V. Musí sa napríklad prísne obmedziť poskytovanie adries členov dlžníkovej rodiny, a to od prípadu k prípadu a v závislosti na príslušnom druhu výživovacej povinnosti.

(3) Pracovný dokument útvarov Komisie – Posúdenie vplyvu, z 15. decembra 2005, str. 10.

49. Z týchto dôvodov EDPS uprednostňuje skôr flexibilné avšak primerané doby uchovávaní než pevné obmedzenie dôb uchovávaní *a priori* na jeden rok (ako je to v súčasnosti navrhnuté v článku 46 ods. 3), ktoré sa môžu ukázať ako príliš krátke na predpokladané účely spracovania. EDPS preto navrhuje vypustiť maximálnu ročnú dobu uchovávaní: súdnym orgánom by sa malo umožniť spracúvať osobné údaje tak dlho ako je to potrebné, aby sa uľahčilo vymáhanie príslušnej pohľadávky na výživné.

VI. Informácie pre dlžníka a veriteľa

50. Povinnosť poskytnúť informácie subjektu údajov zohľadňuje jednu zo základných zásad ochrany údajov zakotvenú v článkoch 10 a 11 smernice 95/46/ES. V tomto prípade sú navyše informácie pre subjekty údajov dokonca dôležitejšie, keďže návrh ustanovuje mechanizmus, ktorým sa osobné údaje zbierajú a používajú na rôzne účely, ďalej prenášajú a spracúvajú prostredníctvom siete, ktorá zahŕňa vnútroštátne správne orgány, rôzne vnútroštátne ústredné orgány a vnútroštátne súdy. EDPS preto zdôrazňuje potrebu včasných, komplexných a podrobných informácií, ktoré by náležite informovali subjekt údajov o všetkých jednotlivých prenosoch a operáciách spracovania, ktorých predmetom sú jeho osobné údaje.

51. V tejto súvislosti EDPS víta povinnosť poskytovať informácie dlžníkovi ustanovenú v článku 47 návrhu. Do článku 47 by však mala byť doplnená lehota na poskytnutie informácií. EDPS navyše poznamenáva, že je dôležité, aby sa náležité informácie v prípade výmeny osobných údajov, ktoré sa týkajú veriteľa, poskytli tiež jemu.

52. Výnimka, podľa ktorej oznámenie dlžníkovi môže byť odložené, ak by to mohlo ohroziť účinné vymáhanie pohľadávky na výživné, je primeraná, tiež pokiaľ ide o maximálnu dĺžku odloženia (najviac 60 dní) ustanovenú v článku 47.

53. Posledná poznámka sa týka prílohy V, ktorá obsahuje formulár žiadosti o prenos informácií. Tento formulár v súčasnosti predstavuje poskytovanie informácií dlžníkovi ako voľbu, ktorá sa vykonáva zaškrtnutím príslušnej kolónky. Poskytovanie informácií naopak musí byť uvedené vždy a osobitná možnosť (t. j. zaškrtnutie kolónky „neinformovať“) by sa mala vyžadovať len v tých výnimočných prípadoch, v ktorých sa informácie nemôžu dočasne poskytnúť.

VII. Závery

54. EDPS víta tento návrh v rozsahu, v ktorom má za cieľ uľahčiť vymáhanie cezhraničných pohľadávok na výživné

v rámci EÚ. Návrh má široký rozsah pôsobnosti a musí sa posudzovať vo svojom osobitnom kontexte. EDPS najmä odporúča náležite vziať do úvahy zložitost' a rôznorodosť vyživovacích povinností, veľké rozdiely v právnych poriadkoch členských štátov v tejto oblasti a povinnosť ochrany osobných údajov vyplývajúcej zo smernice 95/46/ES.

55. EDPS sa tiež domnieva, že je podstatné vyjasniť niektoré aspekty fungovania systému, ako sú zmena v účele, na ktorý sa osobné údaje spracúvajú, právne základy pre spracovanie vnútroštátnymi ústrednými orgánmi a vymedzenie pravidiel ochrany údajov uplatniteľných na ďalšie spracovanie súdnymi orgánmi. Návrh by mal najmä zabezpečiť, aby sa prenos osobných údajov z vnútroštátnych správnych orgánov do vnútroštátnych ústredných orgánov a spracúvanie údajov vnútroštátnymi ústrednými orgánmi a vnútroštátnymi súdmi vykonávalo, len ak je sú potrebné, jasne vymedzené a založené na legislatívnom opatrení, podľa kritérií ustanovených pravidlami ochrany údajov a doplnených judikatúrou Súdneho dvora.

56. EDPS tiež vyzýva zákonodarcu, aby osobitne riešil tieto podstatné body:

— *Obmedzenie účelu.* Úplné a presné vymedzenie účelu, na ktorý sa osobné údaje spracúvajú, je najdôležitejšie. V návrhu by mali byť presne a výslovne vymedzené tiež účely, na ktoré sa spracúvajú údaje o veriteľovi.

— *Potrebnosť a primeranosť spracovaných osobných údajov.* Existuje potreba presnejšieho vymedzenia druhu osobných údajov, ktoré možno spracúvať podľa tohto nariadenia, ako aj orgánov, do ktorých databáz možno mať prístup. Obmedzenie sa nemusí týkať len orgánov, ale tiež druhov údajov, ktoré možno spracúvať. Návrh by mal zabezpečiť, aby vnútroštátne ústredné orgány a súdy mali možnosť spracúvať osobné údaje len v rozsahu, ktorý je nevyhnutný v konkrétnom prípade na uľahčenie výkonu vyživovacej povinnosti. Každý druh vyživovacej povinnosti si môže okrem toho vyžadovať rôznu vyváženost' záujmov a teda určenie, do akej miery je spracúvanie osobných údajov v konkrétnom prípade primerané.

— *Osobitné kategórie údajov.* Spracúvanie citlivých údajov na účely výkonu vyživovacej povinnosti by malo byť v zásade vylúčené, pokiaľ sa neuskutočňuje v súlade s článkom 8 smernice 95/46/ES. Spracúvanie biometrických údajov na účely výkonu vyživovacej povinnosti by bolo neprimerané a preto by sa nemalo umožniť.

- *Doby uchovávania.* EDPS uprednostňuje skôr flexibilné avšak primerané doby uchovávania než pevné obmedzenie *a priori* na určitú dobu, ktorá sa môže ukázať ako príliš krátka na predpokladané účely spracovania.
- *Informácie pre veriteľa a dlžníka.* Včasné, komplexné a podrobné informovanie by malo náležite informovať subjekt údajov o všetkých jednotlivých prenosoch a operáciách spracovania, ktorých predmetom sú jeho osobné údaje. Je dôležité, aby sa náležite informácie

v prípade výmeny osobných údajov, ktoré sa týkajú veriteľa, poskytl tiež jemu.

V Bruseli 15. mája 2006

Peter HUSTINX

Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov
